

De theorie III

Peter Liefbroer

Dit dagboek volgt de 'beginnerscursus' 1997 van het AOC Clusius College in Alkmaar. Deze cursus heeft een al jarenlange traditie en wordt georganiseerd in samenwerking met VBBN subvereniging Noord-Hollands Midden. Cursisten komen uit heel Noord-Holland boven het Noordzeekanaal en Amsterdam.

In het februarinummer van Bijen heb ik puntsgewijs aangegeven wat de inhoud van de praktijklessen van de cursus is. In dit nummer ga ik daar wat dieper op in. Vanaf het volgende nummer volgen we de uitvoering van vorig jaar op de voet.

78

Voorjaarsinspectie

De voorjaarsinspectie is nodig maar vooral leuk. Als het even kan zoek je daar natuurlijk een mooie zonnige dag voor uit met een aangename temperatuur. De bijen zijn lekker actief en je kan ze eens rustig bekijken. En het lijkt wel of de bijen dat ook zo voelen: ze zijn zachtaardig zo vroeg in het jaar en je zou bijna denken dat ze blij zijn om hun baasje weer te zien.

Natuurlijk is het ook nodig. Het broednest beperkt zich meestal nog tot de bovenbak en die bekijk je dan ook. Hoeveel broed is er al (opschrijven), is er nog voldoende voer (bij normaal inwinteren meestal in orde, zo nodig een raam voer inhangen uit een volk dat ruimer voorzien is) en zit het broednest in het midden van de kast (zo nodig het broednest naar het midden verhangen, zonder de volgorde van de ramen te wijzigen). Als je de moeder ziet, vang je haar en merk en knip je haar. Nu is ze gemakkelijk te vinden en met een fel gekleurde stip vind je haar later veel gemakkelijker en knippen kan je een voorzwerm schelen (zoals we later in de cursus zullen ervaren op het fruit!). Ook is het verstandig om de bodem van de kast even schoon te krabben. Of nog handiger: je neemt een schone bodem mee en die verwissel je met de gebruikte bodem. Dan maak je die weer schoon en je hebt een schone bodem voor de volgende kast.

Naar het fruit

In Noord-Holland is nog veel fruit. Er is onder fruit-telers ook veel belangstelling voor bijen voor bestuiving. Er zijn zelfs te weinig imkers die hun bijen op het fruit willen plaatsen zodat jaarlijks veel bijen uit

onder andere Noord-Brabant in Noord-Holland te gast zijn.

Je moet de bijen in een ruime behuizing naar het fruit brengen. Aan de ene kant omdat de bijen ruimte moeten hebben om de honing te bergen, aan de andere kant om het zwermen nog zoveel mogelijk uit te stellen. Controle op zwermtekens is bij goede weersomstandigheden wekelijks noodzakelijk. Je kan daar ook echt van genieten, vooral als de appel in volle bloei staat, een prachtig gezicht.

Kunstzwermen maken

Als je terug bent van het fruit moet je kunstzwermen maken. De bijen puilen nu de kasten uit en ruimte geven heeft nu geen zin meer. De bijen willen zwermen. Als ik cursus geef zijn mijn kunstzwermen voor de cursisten: de koningin met vier ramen bijen gaan in de dichte, meegebrachte kast(jes) van de cursisten. De haalvolken blijven op de stand achter, worden nagekeken op doppen en kunnen redcelmoeren gaan maken. Boven het rooster, dat toen de bijen bij het fruit stonden gelegd is om de bovenbak met honing broedloos te maken, begint de honing al aardig verzegeld te raken.

Slingeren

Slingeren doe je bij voldoende dracht twee keer in het jaar: eind mei en half augustus. De honing in het voorjaar is goudgeel en bij mij versuikert deze honing snel. Van deze honing doe ik een klein deel in potten voor snelle consumptie. Het grootste deel ga ik een week lang roeren met een roestvrijstalen 'worm' (te koop bij het bijenhuis) op de boormachine. De honing wordt dan lekker zalvig (crèmehoning) en je mist de dikke suikerkristallen uit de ongeroerde, versuikerde honing.

Doppen breken

Dertien dagen na het kunstzwermen maken ga je doppen breken. Natuurlijk let je, zeker bij mooi weer, al vanaf de elfde dag op, of er zwermen afkomen (een bijenhouder kan in mei niet op vakantie en moet dan zelfs wel eens een dagje vrij nemen of hij/zij moet niet op een zwermpje kijken).

Natuurlijk niet eerder doppen breken dan voordat je bij de meeste kasten tuters en kwakers hebt

beluisterd! En wanneer veel redcelmoeren zijn geproduceerd altijd enkele moeren voor reserve in krulspelden opsluiten (één per krulspeld). Deze reservemoeren komen van pas bij kasten waarin geen of alleen onrijpe moeren zitten.

Jonge moeren

Een maand na het doppen breken kunnen alle kasten worden gecontroleerd op de aanwezigheid van broed. Nu geen moeren gaan zoeken: ze zijn nog erg onrustig en met de vele bijen en darren zijn ze vaak niet te vinden.

Darrenbroedige volken moet je afslaan voor de stand, het zijn allemaal vliegbijen en ze bedelen zich wel in bij de overige kasten. Moerloze volken kan je verenigen met eventueel elders geschepte zwermen. Elke imker krijgt die al snel: mensen bellen of je een zwerm bijen wil komen weghalen. Vraag altijd wel even verder want vaak gaat het niet om bijen maar om hommels of wespen. Die je overigens, zo mogelijk, ook weg moet halen als je de mensen er niet van kan overtuigen hoe nuttig ook deze insecten zijn.

Inwinteren

Met het inwinteren begint het nieuwe bijenseizoen. Met op tijd inwinteren zorg je ervoor dat je bijen ongestoord en met een volle maag nog veel jonge bijen kunnen produceren voor een goede winterzit. Half augustus is de meeste dracht voor honing in de stad afgelopen. Met suikerwater als stimulans kan nog wel veel stuifmeel verzameld worden en dat hebben jonge bijen nodig.

Natuurlijk niet vergeten om de varroamijt te bestrijden. Gebruik daarvoor een goedgekeurd middel en volg de gebruiksaanwijzing stipt op. Natuurlijk zou je het liever volgens de darrenraatmethode van de Ambrosiushoeve doen, maar dat is voor een beginnende imker nog net iets te ingewikkeld. Zo ga je het volgend jaar doen, nadat je eerst nog eens de open dag van de Ambrosiushoeve hebt bezocht. Dan zit het bijenjaar er al weer op en wordt het tijd voor je eigen winterzit. Ideale huisdieren eigenlijk: je hoeft ze niet uit te laten, van de mest en urine verneem je (bijna) nooit iets, ze leveren meer op dan ze kosten en je geniet nog meer van alles wat groeit en bloeit. Laat ik het maar niet te hard zeggen, anders wil iedereen imker worden... sssst.

bijen FOTO VAN DE MAAND

De heer L.M. Megens uit Berghem imkert reeds 55 jaar en zijn vrouw vond dat het maar eens tijd werd dat ook anderen van zijn bijenstand genieten.